

Obsluha nakládacích a přibírkových strojů v dole (kód: 21-070-H)

Autorizující orgán: Ministerstvo průmyslu a obchodu
Skupina oborů: Hornictví a hornická geologie, hutnictví a slévárenství (kód: 21)
Týká se povolání: Obsluha strojů a zařízení při povrchové a hlubinné těžbě
Kvalifikační úroveň NSK - EQF: 3

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Příprava nakládacího a přibírkového stroje k provozu	3
Obsluha strojů a zařízení v dole	3
Přibírka počvy přibírkovým strojem	3
Nakládání materiálů (těživa) nakládacím strojem	3
Ošetřování a údržba strojů a zařízení v dole	3
Vedení provozních záznamů	3

Platnost standardu

Standard je platný od: 30.01.2024

Kritéria a způsoby hodnocení

Příprava nakládacího a přibírkového stroje k provozu

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Určit podle pokynů pro obsluhu a údržbu postup a způsob provádění prohlídky nakládacího a přibírkového stroje před zahájením provozu	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Provést prohlídku nakládacího i přibírkového stroje na pracovišti před zahájením provozu	Praktické předvedení

Je třeba splnit obě kritéria.

Obsluha strojů a zařízení v dole

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat nakládací a přibírkový stroj a vysvětlit jeho funkci	Ústní ověření
b) Předvést řízení a ovládání nakládacího i přibírkového stroje	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Popsat a dodržet bezpečnost práce při obsluze nakládacího a přibírkového stroje a osobní ochranné pracovní prostředky potřebné k obsluze nakládacího a přibírkového stroje	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Vysvětlit § 226 vyhlášky ČBÚ č. 22/1989 Sb. (povinnost obsluhy)	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Přibírka počvy přibírkovým strojem

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Připravit pracoviště na provádění přibírky počvy, včetně vymezení ohroženého prostoru	Praktické předvedení
b) Připravit přibírkový stroj pro přibírku počvy	Praktické předvedení
c) Provést přibírku počvy přibírkovým strojem	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Nakládání materiálů (těživa) nakládacím strojem

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Připravit nakládací stroj pro nakládání materiálů (těživa) na dopravníky nebo do vozových nebo přepravních jednotek	Praktické předvedení
b) Provést naložení materiálu (těživa) nakládacím strojem na dopravní zařízení	Praktické předvedení

Je třeba splnit obě kritéria.

Ošetřování a údržba strojů a zařízení v dole

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Provést úkony denního ošetření a běžné údržby nakládacího a přibírkového stroje	Praktické předvedení

Je třeba splnit toto kritérium.

Vedení provozních záznamů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Zaznamenat předepsaným způsobem údaje o provozu (výkonu) nakládacího i přibírkového stroje v dole	Praktické předvedení
b) Zaznamenat předepsaným způsobem údaje o provedených úkonech denního ošetření a běžné údržby nakládacího i přibírkového stroje v dole	Praktické předvedení

Je třeba splnit obě kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

1. Vstupní předpoklady pro účast na zkoušce

Uchazečem o zkoušku může být každá fyzická osoba starší 18 let, která získala alespoň základy vzdělání, nebo účastník rekvalifikace podle zákona č. 435/2004 Sb., zákon o zaměstnanosti.

Zdravotní způsobilost pro vykonání zkoušky je vyžadována a prokazuje se lékařským potvrzením (odkaz na povolání v NSP – <https://nsp.cz/jednotka-prace/obsluha-stroju-v-povrchov>)

Autorizovaná osoba zároveň s odesláním pozvánky ke zkoušce písemnou formou sdělí, kde a jakým způsobem se uchazeč může informovat o svých povinnostech a průběhu zkoušky a které doklady/dokumenty musí uchazeč předložit bezprostředně před započítáním zkoušky.

2. Průběh zkoušky

Před zahájením zkoušky uchazeč předloží zkoušejícímu průkaz totožnosti a případně další dokumenty opravňující k připuštění ke zkoušce uvedené v části 1. Vstupní předpoklady pro účast na zkoušce.

Bezprostředně před zahájením zkoušky autorizovaná osoba seznámí uchazeče s pracovištěm, s organizací zkoušky, s jeho právy a povinnostmi v rámci zkoušky dle zákona č. 179/2006 Sb. a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO), o čemž bude autorizovanou osobou vyhotoven a uchazečem podepsán písemný záznam.

Zkoušející uzná, a tedy nemusí ověřovat, ty odborné způsobilosti, které byly již dříve u uchazeče ověřeny v rámci zkoušky z jiné profesní kvalifikace (nutno doložit osvědčením o získání profesní kvalifikace), a které jsou shodné svým rozsahem i obsahem. Rozsah a obsah odborné způsobilosti určují její jednotlivá kritéria a pokyny k realizaci zkoušky popsané v hodnotícím standardu. Zkoušející tyto odborné způsobilosti neuzná jako již ověřené, pokud by tím nebylo zajištěno řádné ověření ostatních požadavků stanovených tímto hodnotícím standardem (například při nutnosti dodržení technologických postupů a časové souslednosti různých činností).

Zkouška se koná v českém jazyce.

Zkouška je veřejná. Praktická část zkoušky a praktická zkouška není veřejná v případech, kdy to je nutné z hygienických důvodů nebo z důvodu ochrany zdraví a bezpečnosti práce.

Ověřování kritérií hodnocení praktickým předvedením, bude probíhat v reálném prostředí dolu a na pracovišti na povrchu. Autorizovaná osoba zabezpečí, aby pracoviště, na kterém se bude provádět ověřování přibírky horniny a nakládání těživa odpovídala bezpečnostním předpisům.

Při ověřování kritérií formou praktického předvedení, zejména při obsluze strojů je třeba přihlížet především k bezpečnému provádění všech pracovních postupů (úkonů). Při obsluze strojů je nutno respektovat pokyny autorizované osoby.

Při ústním ověřování kritérií je třeba sledovat používání odborné terminologie a využívání odborných znalostí. U kritérií hodnocení, kde je jako způsob ověření uvedeno praktické předvedení a ústní ověření, uchazeč předvádí daný úkol dle zadání a zároveň svoji činnost komentuje, v případě potřeby následně zodpoví doplňující otázky autorizované osoby.

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, je oprávněna předčasně ukončit zkoušku, pokud vyhodnotí, že v důsledku činnosti uchazeče bezprostředně došlo k ohrožení nebo bezprostředně hrozí nebezpečí ohrožení zdraví, života a majetku či životního prostředí. Zdůvodnění předčasného ukončení zkoušky uvede autorizovaná osoba do Záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Uchazeč může ukončit zkoušku kdykoliv v jejím průběhu, a to na vlastní žádost.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou odbornou způsobilost a výsledek zapisuje do Záznamu o průběhu a výsledku zkoušky.

Výsledné hodnocení pro danou odbornou způsobilost musí znít:

- „splnil“, nebo
- „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé odborné způsobilosti.

Výsledné hodnocení zkoušky zní buď:

- „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny odborné způsobilosti, nebo
- „nevyhověl“, pokud uchazeč některou odbornou způsobilost nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí autorizovaná osoba vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před jedním zkoušejícím, který musí být přítomen u zkoušky po celou dobu trvání zkoušky.

Zkoušející je povinen provádět ověřování odborných způsobilostí při zkoušce přesně podle všech ustanovení tohoto hodnotícího standardu.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

- a) Střední vzdělání s maturitní zkouškou v oboru hornictví nebo strojírenství a nejméně 5 let odborné praxe v obsluze nakládacích a přibírkových strojů v hornictví nebo ve funkci učitele praktického vyučování nebo odborného výcviku v oboru hornictví nebo strojírenství.
- b) Vysokoškolské vzdělání v oboru hornictví nebo strojírenství a nejméně 5 let odborné praxe v obsluze nakládacích a přibírkových strojů v hornictví nebo ve funkci učitele odborných předmětů v oboru hornictví nebo strojírenství.

Další požadavky:

- Autorizovaná osoba musí být držitelem oprávnění k hornické činnosti nebo činnosti prováděné hornickým způsobem podle věty první § 5 odst. 2 zákona č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, ve znění pozdějších předpisů.

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost a praxi v povolání autorizujícímu orgánu, a to předložením dokladu nebo dokladů o získání odborné způsobilosti a praxe v povolání v souladu s hodnotícím standardem této profesní kvalifikace, nebo takovým postupem, který je v souladu s požadavky uvedenými v hodnotícím standardu této profesní kvalifikace autorizujícím orgánem stanoven.

Žádost o udělení autorizace naleznete na internetových stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo průmyslu a obchodu, www.mpo.cz.

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

- zkušební místnost na povrchu vybavená stoly a židlemi,
- PC,
- důlní pracoviště vybavené přibírkovým a nakládacím strojem,
- osobní ochranné pracovní prostředky (pracovní oděv, pracovní obuv, pracovní rukavice, ochrana sluchu, respirátor, obvazový balíček, důlní lampu, sebezáchranný přístroj),
- nářadí: sbíjecí kladivo, lopata, zámečnické a seřizovací nářadí,
- přepravní jednotky,
- dopravníky pásové a hřeblové,
- důlní vozíky,
- vyhláška ČBÚ č. 22/1989 Sb.,
- technická, provozní a výkresová dokumentace přibírkového a nakládacího stroje,
- provozní deník,
- schéma profilu důlního díla.

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnotícím standardu pro účely zkoušky. Zajištění vhodných prostor pro provádění zkoušky prokazuje žadatel odpovídajícím dokladem (např. výpis z katastru nemovitostí, nájemní smlouva, dohoda).

Doba přípravy na zkoušku

Uchazeč má nárok na celkovou dobu přípravy na zkoušku v trvání 20 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm, s organizací zkoušky, s požadavky BOZP a PO a s právy a povinnostmi uchazeče v rámci zkoušky dle zákona č. 179/2006 Sb.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky jednoho uchazeče (bez času na přestávky a na přípravu) je 6 až 8 hodin (hodinou se rozumí 60 minut).

Autoři standardu

Autoři hodnotícího standardu

Hodnotící standard profesní kvalifikace připravila SR pro těžbu a úpravu nerostných surovin, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:

OKD, a. s.

TU Brno

ČBÚ Praha